

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl soudcem JUDr. Borisem Filemonem ve věci

žalobkyně: **Česká republika – Celní úřad pro Zlínský kraj, IČO 71214011**

sídlem ve Zlíně, Zarámí 4463

za účasti:

1) H.K., narozená XXXX

bytem v XXXX, XXXX

2) J. Š., narozený dne XXXX,

bytem v XXXX, XXXX

3) L.K., narozený dne XXXX

bytem v XXXX, XXXX

t.č. ve VTOS ve Vazební věznici v XXXX, XXXX

o žalobě proti rozhodnutí Katastrálního úřadu pro Zlínský kraj, Katastrálního pracoviště Uherské Hradiště ze dne 10. 7. 2019, č.j. V-1505/2019-711-10

takto:

- I. Povoluje se vklad zániku zástavního práva žalobce zřízeného na základě rozhodnutí správce daně o zřízení zástavního práva ze dne 25. 2. 2016, č.j. 11111/2016-640000-42, a rozhodnutí správce daně o zřízení zástavního práva ze dne 12. 9. 2017, č.j. 52564/2017-640000-42, ke spoluvlastnickému podílu, který nebyl předmětem dražby, tedy ke spoluvlastnickému podílu o velikosti 1/2 pozemků parc. č. st. XXXX, jehož součástí je stavba č.p. XXXX, parc. č. XXXX a parc. č. XXXX, to vše v katastrálním území XXXX a v tomto rozsahu se nahrazuje výrok 2 rozhodnutí Katastrálního úřadu pro Zlínský kraj, Katastrálního pracoviště Uherské Hradiště ze dne 10. 7. 2019, č.j. V-1505/2019-711-10.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou ze dne 25. 7. 2019, doručenou soudu dne 5. 8. 2019, se žalobkyně domáhala nahrazení rozhodnutí Katastrálního úřadu pro Zlínský kraj, Katastrálního pracoviště Uherské Hradiště (dále jen „katastrální úřad“) ze dne 10. 7. 2019, č.j. V-1505/2019-711-10, tak, že se povoluje vklad zániku zástavního práva zřízeného pro žalobkyni na základě rozhodnutí správce daně o zřízení zástavního práva ze dne 25. 2. 2016, č.j. 11111/2016-640000-42 a rozhodnutí správce daně ze dne 12. 9. 2017, č.j. 52564/2017-640000-42 k následujícím nemovitostem, a to ke spoluvlastnickému podílu, který nebyl předmětem dražby, tj. ke spoluvlastnickému podílu o velikosti 1/2 pozemků parc. č. st. XXXX, jehož součástí je stavba č.p. XXXX, parc. č. XXXX a parc. č. XXXX v kat. území XXXX (dále jen „předmětné nemovitosti“).
2. Žalobkyně uvedla, že Celní úřad pro Zlínský kraj (dále jen „celní úřad“) v rámci svých kompetencí jako správce spotřební daně z lihu stanovil účastníku č. 3 L.K. daňovou povinnost nejdříve ve formě zajišťovacího příkazu a následně platebním výměrem. Jelikož tento účastník svou povinnost nesplnil, přikročil celní úřad ke zřízení zástavního práva na předmětných nemovitostech, které byly součástí společného jmění manželů – účastníků č. 1 a 3. V následném trestním řízení byl účastník č. 3 odsouzen za zvláště závažný zločin zkrácení daně a v souladu s § 732 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále jen „o.z.“) tak celní úřad zpeněžil pouze spoluvlastnický podíl 1/2 předmětných nemovitostí připadající na účastníka č. 3. Tento spoluvlastnický podíl vydražil účastník č. 2 a po úhradě mu byl taktéž udělen příklep. Celní úřad následně vydal rozhodnutí o rozvrhu, ve kterém bylo konstatováno, že zanikají zástavní a zadržovací práva na předmětu dražby, a žalobkyně jednající prostřednictvím celního úřadu podala návrh na výmaz zástavního práva ve svůj prospěch v celém rozsahu. Katastrální úřad ovšem na podkladě těchto rozhodnutí vymazal zástavní právo pouze u spoluvlastnického podílu, který byl předmětem dražby a ve zbývajících částech návrh zamítl. Žalobkyně nemá zájem na existenci zástavního práva na spoluvlastnickém podílu, který nebyl předmětem dražby, neboť z tohoto majetku se dle platné právní úpravy nemůže uspokojit a je toho názoru, že katastrální úřad by měl respektovat její návrh na výmaz zástavního práva v celém rozsahu. Z jejího pohledu se jedná o absurdní situaci, kdy je nucena setrvávat v pozici zástavního věřitele proti její vůli přestože na existenci zástavního práva již nemá žádný zájem a naopak se snaží dosáhnout jeho výmazu.
3. Soud vyzval postupem dle § 250c odst. 2 o.s.ř. katastrální úřad, aby se k žalobě vyjádřil. Tento odkázal na odůvodnění rozhodnutí v části zamítnutí návrhu na vklad a zdůraznil, že u veřejné vkladové listiny zkoumá katastrální úřad splnění podmínek dle § 17 odst. 2 zákona č. 256/2013 Sb., katastrálního zákona (dále jen „katastrální zákon“) a domnívá se, že rozhodl v souladu se zákonem. K otázce účastníků řízení uvedl, že doručení listin o udělení příklepu a splnění podmínek pro přechod vlastnictví z datové schránky Celního úřadu pro Zlínský kraj dne 7. 12. 2018 katastrální úřad nepovažoval za návrh na zahájení řízení, neboť v tomto podání samotný návrh na vklad obsažen nebyl a vkladové řízení by šlo bez návrhu zahájit jen po doručení listiny od soudu nebo soudního exekutora. Protože jiný návrh nebyl katastrálnímu úřadu dříve doručen, považoval za účastníky řízení i zapsaného vlastníka nemovitostí L.K..
4. K výzvě soudu se účastník řízení č. 2 vyjádřil v tom smyslu, že se žalobou souhlasí, žalobkyně má právo požadovat vymazání zástavního práva k předmětným nemovitostem, když zástavní právo bylo naplněno již dražbou jednoho spoluvlastnického podílu. Další účastníci se ve věci nijak nevyjádřili.
5. Vyjádřeními ze dne 2. a 3. 12. 2019 žalobkyně a účastník č. 2 souhlasili s rozhodnutím ve věci bez nařízení ústního jednání, a jelikož zbývajících účastníků se k výzvě soudu nevyjádřili, přestože byli poučeni o následcích fikce souhlasu dle § 101 odst. 4 o.s.ř., soud má zato, že s rozhodnutím bez nařízení jednání souhlasí.

6. K otázce účastníků řízení soud uvádí, že dle § 250a odst. 1 o.s.ř. jsou účastníky řízení podle části páté o.s.ř. žalobce a ti, kdo byli účastníky v řízení před správním orgánem. Jestliže tedy katastrální orgán jednal jako s účastníkem řízení i s L.K., považoval ho i soud za účastníka soudního řízení.
7. Soud se zabýval na základě žaloby podané podle části páté o.s.ř. tím, zda katastrální úřad jako správní orgán důvodně zamítl návrh na vklad zániku zástavního práva do katastru nemovitostí. Žalobkyně je ve smyslu ust. § 246 odst. 1 o.s.ř. aktivně legitimována k podání žaloby, neboť tvrdí, že byla rozhodnutím správního orgánu dotčena na svých právech.
8. Aniž by soud prováděl dokazování ve smyslu § 122 o.s.ř. (neboť bylo rozhodováno bez nařízení jednání), tak ze spisu správního orgánu zjistil následující. Dle návrhu na vklad žalobkyně podala dne 4. 3. 2019 návrh na vklad výmazu zástavního práva k předmětným pozemkům v rozsahu celého vlastnického podílu, které bylo zapsáno v řízeních V-1489/2016-711 a V-7251/2017-711, který byl doložen vyrozuměním celního úřadu o zániku zástavního práva ze dne 4. 3. 2019, č.j. 8219-5/2019-640000-4. Z výzvy katastrálního úřadu ze dne 31. 5. 2019 plyne, že katastrální úřad umožnil všem účastníkům seznámit se s podklady a důvody, pro které zvažoval částečně zamítnout návrh na vklad. Žádný z účastníků se nijak nevyjádřil. Z napadeného rozhodnutí katastrálního úřadu ze dne 10. 7. 2019 je patrné, že katastrální úřad návrh na vklad zčásti zamítl (v rozsahu projednávaném v tomto řízení), neboť dospěl k závěru, že dle § 231 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu (dále jen „d.ř.“), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „d.ř.“) v tomto případě prodejem spoluvlastnického podílu nezaniká zástavní právo na celém předmětu dražby. Katastrální úřad tak povolil vklad výmazu zástavního práva pouze u prodávaného spoluvlastnického podílu, který byl řádně vydražen, a ve zbývajících částech návrh zamítl.
9. Ze dvou rozhodnutí celního úřadu o zřízení zástavního práva ze dne 25. 2. 2016, č.j. 11111/2016-640000-42 a ze dne 12. 9. 2017, č.j. 52564/2017-640000-42, vyplývá, že tento v rámci své působnosti na úseku spotřební daně z lihu zřídil zástavní právo k předmětným nemovitostem ve společném jmění manželů – účastníků č. 1 a 3.
10. Z rozhodnutí celního úřadu o udělení příklepu ze dne 15. 11. 2018, č.j. 68639-11/2018-640000-4, a vyrozumění celního úřadu o splnění podmínek pro přechod vlastnictví ze dne 7. 12. 2018, č.j. 68639-16/2018-640000-4, soud zjistil, že účastník č. 2 byl udělen příklep ke spoluvlastnickému podílu o velikosti 1/2 na předmětných nemovitostech a po splnění podmínek se účastník č. 2 stal ke dni 15. 11. 2018 vlastníkem tohoto spoluvlastnického podílu.
11. V rozhodnutí o rozvrhu celního úřadu ze dne 21. 12. 2018, č.j. 68639-21/2018-640000-4, je ve výroku V. uvedeno, že zanikají zadržovací a zástavní práva vážnoucí na předmětu dražby.
12. Z rozsudku Vrchního soudu v Olomouci ze dne 8. 7. 2017, č.j. 5 To 55/2016-9823, který ve vztahu k účastníkovi řízení č. 3 nabyl právní moci dne 8. 6. 2017, ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci ze dne 22. 12. 2015, č.j. 28 T 16/2016-8860 a usnesením Nejvyššího soudu ze dne 31. 5. 2018, č.j. 6 Tdo 244/2018-I-214 má soud za zjištěné, že účastník č. 2 se dopustil zvláště závažného zločinu účasti na organizované zločinecké skupině a zvláště závažného zločinu zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby ve prospěch organizované zločinecké skupiny. Současně těmito trestnými činy vznikl dluh, pro který byla původně zřízena zástavní práva ve prospěch žalobkyně na předmětných nemovitostech.
13. Z výše uvedených listin dospěl soud k následujícímu závěru o skutkovém stavu. Celní úřad zřídil ve prospěch žalobkyně zástavní právo k předmětným nemovitostem ve společném jmění manželů – účastníků č. 1 a 3 z důvodu nedoplatku na dani z lihu. V trestním řízení byl následně účastník č. 3 pravomocně odsouzen mj. za zkrácení daně, poplatku a podobné platby. Jelikož zástavní právo sloužilo k zajištění dluhu, který vznikl trestnou činností, provedl celní úřad

dražbu pouze spoluvlastnického podílu, který by připadal na účastníka č. 3 v případě, že by bylo společné jmění manželů zrušeno a vypořádáno. Tento spoluvlastnický podíl řádně nabyt účastník č. 2. Následně již žalobkyně navrhla výmaz zástavního práva k předmětným nemovitostem v plném rozsahu vlastnického práva a katastrální úřad takový vklad z části zamítl.

14. Podle § 732 o.z. vnikl-li dluh jen jednoho z manželů proti vůli druhého manžela, který nesouhlas projevil vůči věřiteli bez zbytečného odkladu poté, co se o dluhu dozvěděl, může být společné jmění postiženo jen do výše, již by představoval podíl dlužníka, kdyby bylo společné jmění zrušeno a vypořádáno podle § 742. To platí i v případě povinnosti manžela plnit výživné nebo jde-li o dluh z protiprávního činu jen jednoho z manželů nebo v případě, že dluh jen jednoho z manželů vznikl ještě před uzavřením manželství.
15. Podle § 742 odst. 1 písm. a) o.z. platí za splnění dalších podmínek uvedených v cit. ustanovení, že podíly obou manželů na vypořádávaném jmění jsou stejné.
16. Podle § 231 odst. 1 d.ř. dnem právní moci rozhodnutí o rozvrhu zanikají
 - a. a) zadržovací a zástavní práva váznoucí na předmětu dražby,
 - b. b) věcná břemena, výměnky a nájemní a pachtovní práva na předmětu dražby váznoucí; to neplatí u věcných břemen, výměnků a nájemních a pachtovních práv, o nichž bylo rozhodnuto, že nezaniknou, a u věcných břemen, výměnků a nájemních a pachtovních práv, za něž byla poskytnuta vydražiteli náhrada,
 - c. c) další práva a závady spojené s předmětem dražby.
17. Podle § 231 odst. 3 d.ř. prodejem spoluvlastnického podílu nezanikají věcná břemena váznoucí na celém předmětu dražby a ani zástavní právo, ledaže by zatěžovalo pouze prodávaný spoluvlastnický podíl.
18. Promítnuto na zjištěný skutkový stav výše uvedená právní úprava znamená, že striktně formálně vzato katastrální úřad postupoval dle znění zákona, když návrh na vklad z části zamítl.
19. Povinností celního úřadu bylo, aby řádně sledoval průběh trestního řízení a po jeho pravomocném skončení ve vztahu k účastníku č. 3 zohlednil jeho výsledek a upravil rozsah zástavního práva. Jestliže bylo prokázáno v trestním řízení, že dluh vznikl protiprávním činem jednoho z manželů, tak bylo zcela evidentní, že se stát mohl uspokojit pouze z podílu na zajištěném vlastnickém právu dle § 732 o.z. Celní úřad proto měl v červnu 2017 (trestní rozsudek nabyt právní moci dne 8. 6. 2017, viz bod 12 odůvodnění) na závěry trestního řízení reagovat a ještě než přistoupil k dražbě, tak zúžit rozsah zástavního práva a zajistit vklad takového zúžení do katastru nemovitostí. Pokud tak neučinil, tak lze do určité míry přisvědčit názoru katastrálního úřadu, že skutečně čistě na základě rozhodnutí o příklepu, vyrozumění o splnění podmínek pro přechod vlastnictví a rozhodnutí o rozvrhu by zástavní právo ve zbývajícím rozsahu nemělo být vymazáno. Nakonec i v samotném rozhodnutí o rozvrhu je uvedeno, že zanikají jen zadržovací a zástavní práva váznoucí na předmětu dražby a předmětem dražby byl pouze spoluvlastnický podíl o velikosti 1/2.
20. S přihlédnutím ke všemu, co v řízení vyšlo najevo, je však nutné konstatovat, že zástavní právo na spoluvlastnickém podílu k předmětným nemovitostem, který nebyl předmětem dražby a který odpovídá spoluvlastnickému podílu účastnice č. 1 v případě, že by společné jmění bylo vypořádáno, v tuto chvíli nemá nadále trvat. Jak bylo uvedeno výše, správným postupem by bylo, aby celní úřad průběžně reagoval na skutečnosti zjištěné v trestním řízení a včas omezil rozsah zástavního práva. Pokud tak neučinil, pak je především ve vztahu k účastníkům č. 1 a 2 (kteří se nedopustili žádného protiprávního jednání) nepřijatelné, aby nesli následky nesprávného postupu ze strany orgánu státu. Naopak z pohledu soudu je žádoucí, aby jednotlivé orgány státu maximálně spolupracovaly při nápravě protiprávního stavu a zajistily

ochranu práv především takových osob, které se na vzniku této situace nepodílely a nemohly ji ovlivnit.

21. V neposlední řadě soud přihlédl k tomu, že to byla právě žalobkyně, v jejíž prospěch bylo zástavní právo zřízeno, a která nyní dospěla k závěru, že jeho další trvání není opodstatněné a navrhovala jeho výmaz. Jestliže stát jako věřitel měl zájem zástavní právo vymazat, pak se posouzení katastrálního úřadu jeví jako nevhodné, protože paradoxně nutí stát, aby tento setrval jako věřitel v zástavním právu, o které sám nemá zájem a chce ho vymazat.
22. Z výše uvedených důvodů soud dospěl k závěru, že je za těchto okolností žádoucí žalobě vyhovět, napravit předchozí pochybení celního úřadu a především uvést celou situaci do souladu s právními předpisy a řádným stavem.
23. Pokud se týká nákladů řízení, rozhodl soud dle ust. § 150 o.s.ř. a žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení. Vycházel přitom z toho, že žalobce měl v řízení úspěch a měl by tak dle § 142 odst. 1 o.s.ř. právo na náhradu nákladů řízení. K jejich nepřiznání soud vedl v zásadě 3 důvody. Na prvním místě je nutné zdůraznit, že žalobce se v rámci vkladového řízení a následně především v řízení před soudem snažil dosáhnout nápravy vlastního pochybení, kdy nedostatečně refletoval průběh trestního řízení a neomezil včas zástavní právo pouze na poloviční spoluvlastnický podíl. Za další je nutné uvést, že žalobcem je v tomto případě stát, za který jedná v tomto řízení Celní úřad pro Zlínský kraj jako příslušná organizační složka státu. Celní správa ČR je bezpečnostním sborem, který vykonává v rozsahu svěřeném jí zákonem správu cel a daní jakož i dalších nefiskálních činností ve prospěch státu. Zdejší soud je přesvědčen, že je povinností státu zajistit odpovídající personální i finanční vybavení svých organizačních složek a tuto zátěž není možné převádět na fyzické osoby prostřednictvím institutu náhrady nákladů řízení, tím spíše za situace, kdy z chování dalších účastníků v soudním řízení nelze vypozařovat žádné obstrukční či svévolné úmysly a tito dokonce ani nemohli nijak ovlivnit své účastenství před soudem. V neposlední řadě soud přihlédl ke skutečnosti, že žádný z účastníků soudního řízení se žalobě fakticky nebránil a nebyl v pozici odpůrce. Řízení podle části páté o.s.ř. je specifické v tom ohledu, že není výjimkou, aby všichni jeho účastníci sledovali fakticky tentýž zájem, a jestliže o.s.ř. takovou situaci nereflektuje, pak je na soudu, aby hledal spravedlivé řešení pomocí § 150 o.s.ř.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je možno podat odvolání do 15 dnů od doručení tohoto rozsudku k Vrchnímu soudu v Olomouci, prostřednictvím Krajského soudu v Brně, Rooseveltova 16, Brno (čtyrmo) bez omezení odvolacích důvodů.

Brno 14. února 2020

JUDr. Boris Filemon v. r.
soudce